

syndrom gränsande till normalbeteende och där läkemedelsbehandling för många ter sig som tvivelaktig. Samtidigt påpekas att det även finns problem med underbehandling av de allvarliga psykiatriska sjukdomarna.

I kapitlet »Striden om sjukdomskataloger« framstår vissa psykiatrer som delaktiga i marknadsföringen, den osynliga via andra och tredje part. Ett annat exempel på detta är patientföreningarnas ökande beroende av läkemedelsföretag, vilket författaren är en av de första att uppmärksamma.

I relationen mellan läkare och läkemedelsindustrin är det givetvis vitalt att uppehålla stringenta gränser mellan behandlingsforskning och ren marknadsföring.

Ingrid Carlberg lyckas utan politiskt-ideologiska övertoner visa att denna gräns överskridits under lanseringen av SSRI. Läkare beskrivs vara en del av marknadsföringen genom att i industrins regi resa runt på kongresser och lokala möten och på otillräckliga grunder rekommendera preparaten vid depressioner i största allmänhet och vid olika ångesttillstånd och fobier. Eller som marknadschefen för Lundbeck, Inger Mansfeld, uttrycker det: »Psykiatrikerna var mina säljare«.

Ingrid Carlberg tar inte direkt ställning till konfrontationen mellan psykodynamiskt och psykofarmakologiskt synsätt inom psykiatrin. Det svåra valet mellan psykobiologisk och/eller psykodynamisk behandling av främst depressions- och ångesttillstånd belyses väl av patientkasuistik insatta mellan de övriga kapitlen i boken.

Man får dock en känsla av att hennes sympatier är störst för det biologiska synsättet, eftersom hon känner starkt för evidensbaserade behandlingsmetoder. Hon tycks mena att begreppet »evidens« blivit något av en stupstock för den freudianska läran, som nästan helt vägrat att låta sig utvärderas objektivt.

I slutet av boken hoppas hon att fred ska kunna slutas mellan de två skolorna i och med att »de kognitiva beteendeterapeuterna med sin naturvetenskapliga ansats och sitt intresse för att dokumentera effekt i vetenskapligt

kontrollerade studier nästan har mer gemensamt med läkemedelsbehandlingen än med sina psykodynamiskt orienterade kolleger«.

Sammanfattningsvis är boken lättläst, roande men provocerande, där läkarkåren beskrivs på ett sådant sätt att boken bör diskuteras inom Svensk psykiatrisk förening och Läkaresällskapets delegation för medicinsk etik. Den kan rekommenderas för alla med intresse för ett händelsrikt skede i psykiatrins utveckling.

En påkostad jubileumsbok

Akademiska sjukhuset 1708–2008. Landets äldsta universitetssjukhus. 391 sidor.

Författare: Leif Åberg, redaktör.

Förlag: Landstinget i Uppsala län; 2008.

ISBN 978-91-88928-98-6.

Recensent: Lars Sjöstrand, överläkare, Beroendecentrum, Stockholm.

Sveriges äldsta universitetssjukhus, Akademiska sjukhuset i Uppsala, firar 300-årsjubileum. För att påminna om detta har Landstinget i Uppsala län givit ut en bok.

I ett inledande kapitel får vi en kortfattad historisk översikt, som i rask takt berättar om hur sjukhuset med starten i Nosocomium Academicum utvecklats till ett världsledande forskningssjukhus med en omfattande klinisk verksamhet, allt i framkanten av dagens medicinska vetande.

Den tillbakablickande delen avslutas med en serie kortare presentationer av betydelsefulla och färgstarka profiler,

som spelat en viktig roll i sjukhusets historia.

Trots den ambitiösa ansatsen blir denna historiska inledning alltför lättviktig för att kunna balansera bokens fortsättning, där nutidshistorien och dagens aktualiteter speglas.

Denna del, som utgör merparten av jubileumsboken, har dessvärre ganska mycket karaktären av reklambroschyr.

De olika avsnitten, som presenterar ett stort antal verksamheter med bas i Akademiska sjukhuset, ger just den positiva bild som man förväntar sig i sammanhang där marknadsföring är A och O. Textavsnitten andas egenberöm; språket är fyllt av superlativer och positivt värdeladdade floskler som »samarbete är nyckeln«.

Visst, det ska erkännas – det finns också en hel del seriös information att hämta ur den glättade framställningen.

Tyvärr har författaren, eller författarna, till de olika avsnitten gömmts i ett kollektiv bestående av en redaktionskommitté och ett författarregister i bokens inledning med namnen uppställda i bokstavsordning utan närmare specificering av yrkestillhörighet, akademisk titel, institutions- eller klinikanknytning.

Någon möjlighet att koppla namnen till de enskilda artiklarna finns inte, vilket faktiskt reducerar dessa artiklars värde som referenser.

Men det är kanske av mindre betydelse i sammanhanget. Jag får inte intrycket att boken ska vara annat än en trevlig present.

Men om man nu bortser från textavsnitten är boken rikligt försedd med fina illustrationer. Detta är bokens behållning för min del.

Sammanfattningsvis tycker jag att det är synd att en så påkostad och bildmässigt god bok fått ett så tunt och splittrat innehåll.

Den kompetens som författarkollektivet rimligtvis besitter kunde ha använts för en mer informativ skrift, som fokuserat på den historiska utvecklingen och några aktuella utvecklingstrender.

Akademiska sjukhusets betydelse både för medicinshistorien och nutidsmedicinen är alltför stor för att plottas bort i en publikation av detta slag. ■

Snyggare – Snabbare – Aktuellare

lakartidningen.se

Utmanande saklig

Läkartidningen